

ваше наистина затворническият живот на един политически осъден. Право е забълбжилъ Мирабо съ своята обширна опитност по затворитѣ, че мъжитѣ на една държавна тъмница сж наказание, което не може да се сравни съ никое друго. Какво осакатяване на съществуването! Да прѣстанешъ да живѣешъ, и да се радвашъ на спокойствието, което смъртта доставя! Да си мъртавъ за всички удоволствия, а живъ за всички страдания на живота! Да чакашъ при това, което ние чакахме всѣки день, да те извадятъ всрѣдъ една пияна сганъ и да те окачатъ на едно позорно бѣсило! И да знаешъ още, че същото мъчително очакване раздира всѣки день сърца, които бѣха прѣмалѣли отъ милѣне за тебе!

Както отпослѣ се научихъ, домашнитѣ ми всѣка заранъ, когато имало обѣсени, пращали слугата ни да види, дали на нѣкоя бѣсилка не вися и азъ. Такива бѣха изненадванията на тогавашното турско военно правосъдие, че отечеръ не се знаеше, кои ще бждатъ неговитѣ жертви на слѣдущата заранъ.

Не малко се изплашили нашитѣ домашни и отъ нѣкои слухове. Тѣ тѣ чули по едно врѣме, когато почнало да става студено, че Ибрахимъ паша и фанатичитѣ, които го заобикаляха, разгнѣвени отъ намѣсата на чужденцитѣ въ наша полза, мислили да залѣпятъ стѣкла на безстѣклениа ни прозорецъ, да запушатъ дупкитѣ, и една нощъ, за да не страдаме ужъ отъ студъ, да турятъ въ стаята ни мангали съ неразгорени вжглища, отъ които — ужъ случайно — да заспимъ отъ непробудния си сънъ.

И всѣки день, когато пращали слугата съ ядене, домашнитѣ ми му поръчвали да гледа добръ, дали сме още между живитѣ, дали яденето нѣма да се върне като непотрѣбно вече.

Слѣдва за нашитѣ и за насъ това черно тегло, тая мрачна неизвѣстностъ, цѣли недѣли. Заесени се вече. Мухитѣ, отъ които бѣхме страшно страдали прѣзъ топлото врѣме, взеха да гъмжатъ въ нашата килия, да кацатъ на кичури по стѣнитѣ, и да заспиватъ или мратъ заедно по тѣхъ. Толкозъ тъмна ни бѣ стаята, че и на тия бѣдни насѣкоми тя се видѣ за най-удобна гробница, въ която да прѣкаратъ една приврѣменна или вѣчна смъртъ. Понѣкога горнитѣ крайща на стѣнитѣ буквално почернѣваха отъ тѣхъ.